

A kereskedőknek szóló tájékoztatás

1) Milyen címletűek, illetve milyen formai és biztonság elemekkel vannak ellátva a nyugdíjas élelmiszer-utalványok?

A nyugdíjas élelmiszer-utalvány 5000 forint, 3000 forint, 2000 forint, és 1000 forint címletű, egyedi sorszámmal és vonalkóddal ellátott, egyedi vízjelet és a kibocsátó megnevezését is tartalmazó, biztonsági elemekkel rendelkező papír alapú utalvány.

2) Mettől meddig használhatóak fel a nyugdíjas élelmiszer-utalványok?

A nyugdíjas élelmiszer-utalványok a kézhezvételt követően azonnal felhasználhatóak 2025. december 31. napjáig.

3) Hogyan használható fel a nyugdíjas élelmiszer-utalvány?

Az utalvány nem névre szóló, bárki felhasználhatja hideg élelmiszer vásárlására.

Az utalvány a ráírt címletértéken fogadható el a vásárlás ellenértékeként, az készpénzre sem részben, sem egészben nem váltható. Az élelmiszert árusító az utalvánnyal történő vásárlás esetén készpénzt nem adhat vissza.

Példa: Ha a vásárló egy 1000 Ft értékű utalvánnyal fizet egy 750 Ft-os termékért, **a fennmaradó 250 Ft nem jár vissza**, és nem használható fel később.

A vásárlás során az élelmiszert árusítónak ellenőriznie kell az utalvány érvényességét, eredetiségét (biztonsági jegyeit), sérülésmentességét, és csak a megfelelő utalványt fogadhatja el. Az utalvány nem fogadható el, ha a biztonsági elemei nem ellenőrizhetők, az egyedi azonosítószám és a vonalkód beazonosíthatatlan.

4) Mi a teendő, ha a nyugdíjas élelmiszer-utalvány sérült, miután az árusító érvénytelenítette, de még a bankban nem váltotta be?

Ha az utalvány az átvételt követően sérült (például: foltos, beszakadt a széle, hajtogatásból eredő gyűrődés található rajta), de az utalvány biztonsági elemei a sérülés ellenére ellenőrizhetők, és az utalványon az egyedi azonosítószám, illetve a vonalkód leolvasható és sérülésmentes, az utalvány beváltható.

Ha az utalvány oly módon sérült meg, hogy a biztonsági elemei nem ellenőrizhetők, és az egyedi azonosítószám és a vonalkód beazonosíthatatlan (például: szakadt, hiányos, ragasztott, folt miatt olvashatatlan), az utalvány nem váltható be a bankban.

A sérült élelmiszer-utalványt az árusító személy közvetlenül visszaküldheti a Magyar Államkincstár Feldolgozó Központjának. Ennek módjáról tájékozódhat a Magyar Államkincstár honlapján, illetve a 1818 kormányzati ügyfélvonalon.

5) Minden élelmiszert árusító helyen el kell fogadni a nyugdíjas élelmiszer-utalványt?

Az utalványt azoknál az élelmiszert árusítóknál lehet beváltani, ahol az élelmiszert árusító a hideg élelmiszer értékesítését - a vendéglátás kivételével – a kereskedelemről szóló törvény szerinti kiskereskedelmi tevékenysége keretében

- főtevékenységként vagy az értékesítési helyén elsődleges tevékenységként
 - a Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszerében (a továbbiakban: TEÁOR) „4711 – Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem” TEÁOR „4721 – Zöldség, gyümölcs kiskereskedelme”, TEÁOR „4722 – Hús, húskészítmény kiskereskedelme”, TEÁOR „4724 – Kenyér-, pékáru-, édesség kiskereskedelme”, vagy TEÁOR „4727 – Egyéb élelmiszer kiskereskedelme” besorolások alatt,
 - továbbá, az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzékében (a továbbiakban: ÖVTJ) „4711 - Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem” ÖVTJ „4721 – Zöldség, gyümölcs kiskereskedelme”, ÖVTJ „4722 – Hús, húskészítmény kiskereskedelme”, ÖVTJ „4724 – Kenyér-, pékáru-, édesség-kiskereskedelme”, vagy ÖVTJ „4727 – Egyéb élelmiszer-kiskereskedelme” besorolások alatt végzi.
- Az utalvány beváltható továbbá a családi gazdaságokról szóló törvény szerint saját gazdaságban őstermelői tevékenységgel őstermelőként előállító kereskedőknél.

Fentiekre tekintettel az utalványt minden olyan kereskedő és őstermelő köteles elfogadni, aki hideg élelmiszert árusít, nem vendéglátó-ipari tevékenység keretében, hanem például boltban vagy piacon. Ezek közé tartoznak többek között:

Bolti példák (TEÁOR/ÖVTJ szerint):

- Élelmiszer jellegű vegyesbolt – például falusi kisbolt, sarki ABC, kis közért (TEÁOR/ÖVTJ: 4711),
- Zöldséges – friss zöldséget, gyümölcsöt árusító üzlet (TEÁOR/ÖVTJ: 4721),
- Húsbolt, hentes – húsarut, felvágottat kínáló kereskedés (TEÁOR/ÖVTJ: 4722),
- Pékség, kenyérbolt – pékáru, kenyér, sütemény árusítása (TEÁOR/ÖVTJ: 4724),
- Egyéb élelmiszerüzlet – pl. tejbolt, mézbolt, tojásárusító üzlet (TEÁOR/ÖVTJ: 4727).

Őstermelői példák:

- Termelői piacon árusító kistermelő, aki saját gazdaságából származó hideg élelmiszert kínál, például:
 - o házi sajt, tejtermék,
 - o tojás, zöldség, gyümölcs,
 - o füstölt húсарu, pl. kolbász, szalonna (nem meleg étel),
 - o lekvár, savanyúság (nem meleg étel)
 - o méz.

Piac:

- Olyan épület, épületegyüttes vagy terület, ahol állandó vagy rendszeres jelleggel többen, általában napi, esetenként heti rendszerességgel folytatnak kiskereskedelmi tevékenységet.

Az utalvány a piacon értékesített olyan hideg élelmiszerekre váltható be, mint például:

- o sajt, tejtermék,
- o tojás, zöldség, gyümölcs,
- o húсарu
- o pékáru

- lekvár, savanyúság (nem meleg étel).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a nyugdíjas élelmiszer-utalvány nem használható fel az alábbi termékekre:

- Alkoholos italok
- Dohánytermékek
- Melegétel vagy melegkonyhai termékek
- Háztartási cikkek, kozmetikumok, vegyi áruk

Továbbá a nyugdíjas élelmiszer-utalvány nem váltható be olyan üzletekben, ahol a főtevékenység nem élelmiszer-kereskedelem, például:

- Drogériák
- Elektronikai üzletek
- Sportboltok
- Benzinkutak
- Vegyes profilú üzletek, ahol nem főtevékenység az élelmiszer-kereskedelem (pl: vegyeskereskedések)”

6) Mely termékeknél használható fel a nyugdíjas élelmiszer-utalvány?

A nyugdíjas élelmiszer-utalványt hideg élelmiszer vásárlására lehet beváltani, így például a következő termékekre:

- hús és élelmezési célra alkalmas vágási melléktermékek, belsőségek, valamint ehető csontfészeségek (például: máj, szív, vese, tüdő, belek, gyomor, nyelv, csont),
- halak és rákfélék, puhatestű és más gerinctelen víziállatok,
- tejtermékek, madártojás, természetes méz, máshol nem említett, élelmezési célra alkalmas állati eredetű élelmiszer (például: propolisz, zselatin),
- élelmezési célra alkalmas zöldségfélék (például: különböző saláták, káposzta, kelkáposzta, spenót, sóska, paradicsom, paprika, uborka, cukkini, padlizsán, hüvelyes zöldségek (zöldborsó, zöldbab), zeller, karfiol, brokkoli), és egyes gyökerek és gumók (például: sárgarépa, petrezselyemgyökér, cékla, retek, torma, hagymák (vörös-, fok-, lila-, póré-) – (aprított és darabolt formák is),
- élelmezési célra alkalmas gyümölcs és diófélék, citrusfélék vagy a dinnyefélék héja,
- kávé, tea (gyógynövénytea, fekete/zöld tea, gyümölcstea – filteres, szálas, tört), matétea és fűszerek (például: fűszerpaprika, fekete bors, kömény, babérlevél, majoranna, tárkony, szárított kapor, petrezselyem, fahéj, szegfűszeg, szerecsendió (szárított, egész, tört, vagy őrölt formák),
- gabonafélék (például: búza, rizs, kukorica, zab/zabpehely, köles),
- malomipari termékek (például: lisztek, korpák, darák), maláta, keményítők, inulin, búzasikér,
- olajos magvak és olajtartalmú gyümölcsök, különféle magvak és gyümölcsök, ipari vagy gyógynövények (például: kamilla, csalán, orbáncfű, borsmenta, levendula, citromfű),
- máshol nem említett növényi termékek (például: sztívia, bambuszrügy, ehető algák, tápiókagyöngy)
- állati, növényi vagy mikrobiális zsír és olaj és ezek bontási termékei, elkészített étkezési zsír,
- húsból, halból, rákféléből, puhatestűből vagy más gerinctelen víziállatból készült termékek,
- cukor és cukorárúk (például: kristálycukor, porcukor, kockacukor, nádcukor, barnacukor, fruktóz),
- kakaó és kakaókészítmények,
- gabona, liszt, keményítő vagy tej felhasználásával készült termékek, cukrászati termékek,

- zöldségfélékből, gyümölcsből, diófélékből vagy más növényrészekből előállított készítmények (például: savanyúságok, zöldségkonzervek, zöldségkrémek és pástétomok, szárított zöldségek, aszalt, vagy kandírozott gyümölcsök, lekvár, dzsem, gyümölcskonzervek (befőtt, kompót), diókrém, mogyorókrém, pirított és vagy sózott magvak),
- különféle ehető készítmények (például: mustár, ketchup, szójaszósz, leves, erőleves előállítására alkalmas készítmények (például: leveskockák, zacskós levesek), étrend-kiegészítők, csecsemők vagy kisgyermekek számára szánt élelmiszerek, speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek, amelyek két vagy több alapvető élelmiszer-összetevő, mint pl. hús, hal, zöldségek, gyümölcs vagy diófélék finoman homogenizált keverékéből állnak,
- italok (például: ásványvizek, palackozott ivóvíz, szódavíz, üdítőitalok), ecet,
- só.

7) Mi a teendője az élelmiszert árusítónak a nyugdíjas élelmiszer-utalvánnyal?

Az elfogadáskor:

- ellenőrizni kell az utalvány tartalmi és formai elemeit,
- rögzíteni kell a felhasználás tényét az utalványon, azaz áthúzással érvényteleníteni kell az utalvány hátoldalát. **Dátummal, bélyegzővel, aláírással nem szükséges ellátni a nyugdíjas élelmiszer-utalványt az érvénytelenítés biztosítékaként.**

A bankban történő beváltáskor:

a vásárlótól átvett utalványokat az élelmiszert árusító a számlavezető bankjánál jogosult címletértéken számlapénzre vagy készpénzre beváltani legkésőbb 2026. február 28-ig. Azok az élelmiszert árusítók, akik nem rendelkeznek pénzforgalmi számlával, bármely banknál jogosultak az utalványt beváltani a fenti időpontig.

8) Hogyan kell igazolnom a bankban, hogy jogosult voltam elfogadni a nyugdíjas élelmiszer-utalványt?

A nyugellátásokban és egyes más ellátásokban részesülő személyek részére juttatandó nyugdíjas élelmiszer-utalvány különös szabályairól szóló Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés szerint a banknak a beváltás módjára vonatkozó tájékoztatóját a bank honlapján szükséges közzé tennie.

Javasoljuk a banki tájékoztató áttekintését, illetve az érintett bankkal történő közvetlen egyeztetést.

9) Köteles-e a bank beváltani a nyugdíjas élelmiszer-utalványt, ha olyan kereskedő viszi be, aki nem jogosult annak elfogadására?

Nem. A bank csak azt az utalványt köteles beváltani, amelyik az annak elfogadására jogosult kereskedőtől származik. Ezért különösen fontos, hogy a kereskedők a nyugdíjas élelmiszer-utalványra vonatkozó jogszabály alapján egyértelműen tudják igazolni, hogy jogosultak az utalvány elfogadására és beváltására. A banknak a beváltás módjára vonatkozó tájékoztatóját a bank honlapján szükséges közzé tennie.

10) Kell díjat fizetni a nyugdíjas élelmiszer-utalvány bankban történő beváltásakor?

Nem. A bank nem számolhat fel semmilyen díjat vagy jutalékot az utalvány beváltásakor, akkor sem, ha készpénzben kéri az árusító az ellenértéket.

11) Fordulhatok élelmiszert árusítóként a fogyasztóvédelmi hatósághoz, ha a nyugdíjas élelmiszer-utalvány bankkal történő elszámolásakor probléma merül fel?

Nem, a fogyasztóvédelmi hatóság hatásköre kizárólag a nyugdíjas élelmiszer-utalvány fogyasztó általi felhasználására terjed ki, az élelmiszert árusítók és a bankok között felmerülő esetleges jogvitákra nem.

12) Élelmiszert árusítóként hová fordulhatok, ha a nyugdíjas élelmiszer-utalvány banki beváltásával vagy elszámolásával kapcsolatban probléma merül fel?

Amennyiben élelmiszert árusítóként nem tudja beváltani az utalványt, vagy problémát tapasztal a banki elszámolással kapcsolatban, forduljon írásban ahhoz a **bankhoz**, amelynél az utalvány beváltását megkísérelte. Minden bank rendelkezik **panaszkezelési eljárással**.

Amennyiben a bank panaszkezelésével **nincs megelégedve** (nem kapott határidőben választ, vagy annak tartalmát nem fogadja el), úgy a bankra irányuló **panaszáról tájékoztathatja a Magyar Nemzeti Bankot (MNB)**. E-mail cím: ugyfelszolgalat@mnbb.hu; levélcím: 1534 Budapest BKKP Postafiók: 777.

Az MNB az ügyféljelzéseket is figyelembe veszi és értékeli folyamatos felügyeleti tevékenysége során.

13) Kötelező-e az élelmiszert árusítónak részben nyugdíjas élelmiszer-utalvánnyal, részben készpénzzel történő fizetést elfogadnia?

Igen, a boltnak kötelező elfogadnia a részben utalvánnyal, részben pedig készpénzzel történő fizetést, amennyiben a vásárolt termék a jogszabályban meghatározott hideg élelmiszernek minősül, és az utalvány értéke nem fedezi teljes egészében a vételárat.

14) Mi a teendőm akkor, ha nem rendelkezem pénzforgalmi számlával, így az általam felkeresett bankfiók nem tudja átutalni számlavezetési kapcsolat hiányában a nyugdíjas élelmiszer-utalványok ellenértékét?

Az árusító az utalványt készpénzre is beválthatja a bankban.

A nyugellátásokban és egyes más ellátásokban részesülő személyek részére juttatandó nyugdíjas élelmiszer-utalvány különös szabályairól szóló Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés szerint a banknak a beváltás módjára vonatkozó tájékoztatóját a bank honlapján szükséges közzé tennie.

Javasoljuk a banki tájékoztató áttekintését, illetve az érintett bankkal történő közvetlen egyeztetést.

15) Előre be kell jelentenem a bankban, amennyiben készpénzben akarom felvenni a nyugdíjas élelmiszer-utalványok ellenértékét?

A nyugellátásokban és egyes más ellátásokban részesülő személyek részére juttatandó nyugdíjas élelmiszer-utalvány különös szabályairól szóló Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés szerint a banknak a beváltás módjára vonatkozó tájékoztatóját a bank honlapján szükséges közzé tennie.

Javasoljuk a banki tájékoztató áttekintését, illetve az érintett bankkal történő közvetlen egyeztetést.

16) Kell-e adatot szolgáltatnom az átvett nyugdíjas élelmiszer-utalványról a Kincstár felé?

Az átvett utalványokról a kereskedőnek a Kincstár felé nem szükséges adatot szolgáltatnia.